

Kihalt Széchenyiek

Nem is olyan régen a szovjet típusúan felépített kelet-európai egyetemek tucatjai ktnálták magukat azal, hogy a harmadik világból és a szegényebb arab országokból érkező diákoknak adnak diplomát sokkal olcsóbban (és sokkal könnyebben), mintha a nyugat-európai egyetemeket választanák. Csak fizessenek: ez volt az egyetlen szentség. Emlékeim között szerepel a kolozsvári műegyetemen olyan évfolyam, amelyben a majdani iraki, szudáni, líbiai, stb. értelmiség nagyobb számban volt jelen, mint a felvétellel bekerült belföldiek. Mivel tanulni soha senki nem látta őket, örök talány volt, hogyan jutnak túl az amúgy szigorú vizsgákon. Az egyetemnek láthatóan mindegy volt. Előre fizettek, a többi nem számított. A dolog odáig ment, hogy a felvétellel jelentkező hallgatók számára mindig aszerint állapították meg a helyek számát, hogy mennyi hely maradt a fizetősök után. Amikor sok fizetős jött, kevesebb hely jutott a felvételizőknek.

A magyar Művelődési és Közoktatási Minisztérium persze nem Bukarestből vagy Szófiából veszi a példát. Itthon 1994-ben a frissen megválasztott kormány tett rá ígéretet, hogy a Rektori Konferencia által korábban elhatározott hallgatói létszámemelésnek eleget tesz. Azóta az elbocsátások és elvonások után a belföldi költségtérítéssel egyetem engedélyezése a legcinikusabb ötlet, amely egy „szociálisan érzékeny” kormányzattól megszületett. Ha csak a pusztá tényről nézzük, az egyetem jól jár, hiszen pénzhez jut, és a hallgatói létszám is növekedhet, hiszen most már olyanok is jelentkezhetnek, akiknek eddig ez hiábavaló lett volna. Mintha ez az ötlet egy kicsit a (liberális) jövőt is idézné: ha van pénzed, egyetemre mégy, ha nincs pénzed, nem mégy egyetemre. Azt nem kell külön magyarázni, hogy az új képzési forma nem a 2000 forintot alig-alig kifizető hallgatóknak szól. Azt is nehéz elképzelni, hogy aki fél évente 150-500 ezer forintot ki tud fizetni egyetemre (a JATE még az olcsóbbak közé tartozik), az a kultúra és a tudás embere volna. Mára kivesztek a Széchenyiek. Pedig az a törekvésük hiányzik leginkább, amelyik a tudáshoz egyenlő esélyt biztosított.

Panek József

Támogatások és tandíjak

● Budapest (MTI)

A felsőoktatási intézmények ez év január végével elkészítették a hallgatók részére adható támogatásokról, az általuk fizetendő díjakról és térítésekről, valamint a költségtérítéssel képzés díjairól is rendelkező szabályzataikat. A továbbtanulási szándékot befolyásoló leglényesebb új információkról a Művelődési és Közoktatási Minisztérium összeállítást tett közzé.

Az államilag finanszírozott képzésben résztvevő hallgatók részére adható intézményi támogatásokról készített összeállítás feltünteteti az első év második félévétől odaítható felévenkénti tanulmányi ösztöndíj, a pályázat útján elnyerhető pénzbeli szociális támogatás illetve egyéb ösztöndíj, valamint az alkalmankénti juttatás, továbbá a havonkénti lakhatási támogatás összegét. Eszerint például a Budapesti Műszaki Egyetemen évfolyamonként a diákok 50 százaléka legkevesebb 5000 forint tanulmányi ösztöndíjban, 9500 forint szociális támogatásban és 26 ezer forint egyéb ösztöndíjban részesülhet fél évente. A műegyetem ugyanakkor nem fizet lakhatási támogatást a hallgatóknak. A Debreceni Orvostudományi Egyetem orvosi karán legalább közepes tanulmányi eredmény alapján fél évenként 12 ezer 500 és 62 ezer 500 forint közötti tanulmányi ösztöndíjat és 5-15 ezer forint szociális támogatást kapnak a diákok. Az intézmény rendelkezik kollégiummal, lakhatási támogatást azonban nem biztosít. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi karán 3,8 tanulmányi átlag felett 7000-88 ezer 500 forint tanulmányi ösztöndíjat, 10 ezer-100 ezer forint pénzbeli szociális támogatást, 4500-8500 forint értékű alkalmi juttatást,

továbbá maximum 25 ezer forint lakhatási támogatást fizetnek. Pályázat alapján elnyerhető egyéb juttatás itt sincs. A xminimum 3,5 tanulmányi teljesítmény esetén a tanulmányi ösztöndíj 7750-59 ezer forint, az egyéb ösztöndíj 2500-15 ezer forint, a további juttatás 500-15 ezer forint. Lakhatási támogatás nincs. A Janus Pannonius Tudományegyetem Állam és Jogtudományi karán 3,51 átlag felett a támogatások az említett sorrend szerint: 3000-15 ezer forint, 3000-15 ezer forint, 2000-5000 forint és 3000 forint. A lakhatást nem támogatják.

A minisztériumi dokumentum a tandíjról szóló összeállítás elején emlékeztet arra, hogy a múlt év szeptemberében hozott kormányrendelet alapján az 1997/98-as tanévben az első évfolyamra beiratkozott hallgatók havonta a hallgatói normatíva 3 százaléka, de legalább 2000 forintot fizetnek. A harmadik félévtől fizetendő fél éves tandíjakat a kollégiumi és egyéb, valamint a szolgáltatások után járó díjakat ugyancsak táblázatban foglalták össze. Így például az Államigazgatási Főiskolán (első alapképzésben, vagy első kiegészítő alapképzésben, vagy első szakirányú továbbképzésben nappali tagozaton) 10 ezer-32 ezer 500 forint lesz a tandíj. A kollégiumi térítés 16 ezer 250 forint. A BKE-en és a BME-en 10 ezer-25 ezer forint illetve 0-32 ezer 500 forint tandíjat kell majd fizetni félévenként. A kollégiumi díj 12 ezer-15 ezer forint, illetve 15 ezer forint. A DOTE orvosi karán és a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen a harmadik félévtől fizetendő tandíj összege 15 ezer-30 ezer forint, illetve 12 ezer forint lesz. A diákok otthoni elhelyezésért a debreceni intézmény 5000-8500 forintot, a budapesti 11 ezer-16 ezer forintot számított fél évenként.

Költségtérítéssel képzés a felsőoktatásban Pénzen vett fél éve

A felsőoktatási törvény 1996-os módosítása szerint a felsőoktatási intézmények költségtérítéssel képzést is indíthatnak. Ez azt jelenti, hogy 1997-től a képzés teljes költségét vállalva felvételi nélkül is be lehet jutni a kívánt intézménybe. A költségtérítéssel képzésbe felvett hallgatónak nem kell tandíjat fizetnie és nem fog kötelező juttatásokat kapni, ám fizeti a képzés majdnem teljes költségét. Az alábbi összeállítás a költségtérítéssel képzést kínáló legjelentősebb felsőoktatási intézmények egyes adatait foglalja össze. A táblázatban közölt információkról teljes körűben a „Felsőoktatási felvételi tájékoztató 1997” című kiadvány, illetve az érintett intézmények tanulmányi osztályai nyújtanak felvilágosítást.

Egy félév 47 ezer 500-100 ezer forintba kerül a JATE-n. (Fotó: DM-archívum)

Intézmény (kar)	Képzési forma	Tagozat	Költségtérítés (Ft/félév)	Egyéb díjak (Ft/félév)
Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola	D	L	17 500-32 000	8 000
Bessenyei György Tanárképző Főiskola	D	L	30 000-40 000	500-2 000
	A	N	160 000	-
Budapesti Közgazdasági Egyetem	A	L	50 000	-
	D, K	E	95 000	-
Budapesti Műszaki Egyetem	A, K	N, L	4 000 Ft/kreditpont	-
Debreceni Agrártudományi Egyetem	A	N	45 000	-
Mezőgazdasági Főiskolai Kar	A	L, T	30 000-35 000	-
Debreceni Agrártudományi Egyetem	A	N, L	58 000	-
Mezőgazdaságtudományi Kar	A	N	65 000	-
Eötvös Loránd Tudományegyetem	A	L	50 000	-
Állam- és Jogtudományi Kar	D	E	75 000	-
Eötvös Loránd Tudományegyetem	D, K	E	30 000	-
Bölcsészettudományi Kar	D, K	E	50 000	-
Eötvös Loránd Tudományegyetem	D, K	L	35 000	-
Szociológia, Szociálpolitikai Intézet				
Eötvös Loránd Tudományegyetem	D	E	25 000-60 000	-
Tanárképző Főiskolai Kar	A	N	50 000	-
Eötvös Loránd Tudományegyetem	A	E	min 60 000	-
Természettudományi Kar	D	L	min 32 000	-
	K	E	min 15 000	-
	K	L	15 000-50 000	-
József Attila Tudományegyetem	A	N, L	55 000	100-2 000
Állam- és Jogtudományi Kar	A	T	55 000-95 000	100-2 000
	D	L	55 000	100-2 000
	K	N, L	55 000-95 000	100-2 000
József Attila Tudományegyetem	A, D	L	47 500-100 000	100-2 000 Ft/alk
Bölcsészettudományi Kar	A	L	min 47 500	100-2 000 Ft/alk
József Attila Tudományegyetem	D, K	N, L	min 47 500	100-2 000 Ft/alk
Természettudományi Kar	D	L	25 000-30 000	100-2 000
Juhász Gyula Tanárképző Főiskola	A	N	50 000-60 000	-
Janus Pannonius Tudományegyetem	D	L	50 000	1 000-2 500
Állam- és Jogtudományi Kar	A, D, K	L	30 000-60 000	-
Janus Pannonius Tudományegyetem	K	L	55 000-60 000	-
Közgazdaságtudományi Kar	A	L, T	50 000-55 000	min 150
Janus Pannonius Tudományegyetem	D	N	50 000	min 150
Műszaki Főiskolai Kar	A	N	80 000	-
Janus Pannonius Tudományegyetem	D	L	30 000-40 000	-
Művészeti Kar	K	L	24 000-50 000	-
Janus Pannonius Tudományegyetem	K	L	30 000-50 000	-
Természettudományi Kar	A	L	50 000	-
Kertészeti Kar	D	L	35 000-65 000	-
Kossuth Lajos Tudományegyetem	K	L	45 000-50 000	-
Bölcsészettudományi Kar	D	L	40 000	-
Kossuth Lajos Tudományegyetem	A	L	50 000	0-2 000
Természettudományi Kar	A	N, L	45 000-55 000	-
Miskolci Egyetem	D, K	L	45 000-55 000	-
Állam- és Jogtudományi Kar	A	L	45 000-50 000	-
Miskolci Egyetem	K	L	55 000-65 000	-
Gépészmérnöki Kar	A	L	50 000-60 000	10 000
Miskolci Egyetem	K	L	58 000-65 000	10 000
Gazdaságtudományi Kar	A	L	50 000	-
Pécsi Orvostudományi Egyetem	A	L	60 000	-
Egészségügyi Főiskolai Kar	A	T	17 500	200-5 000
Pénzügyi és Számviteli Főiskola	D	E, L	17 500	200-5 000
Semmelweis Orvostudományi Egyetem	A, D	N	534 555	van
Általános Orvostudományi Kar	D	N	525 000	24 000-100 000
Semmelweis Orvostudományi Egyetem	A, D	N	534 555	van
Fogorvostudományi Kar	D	N	350 000-431 000	8 500-12 000
Semmelweis Orvostudományi Egyetem	D	N	275 000	-
Gyógyszerésztudományi Kar	A	N	35 000	-
Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem	A	L	30 000-40 000	-
Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem	A, D, K	L	40 000-80 000	-
Általános Orvostudományi Kar	D, K	L	40 000-80 000	-
Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem	A	L	35 000	-
Gyógyszerésztudományi Kar	A, D, K	L	30 000-40 000	-
Egészségügyi Főiskolai Kar	D, K	L	40 000-80 000	-
Testnevelési Főiskola				
Veszprémi Egyetem				
Rövidítések: A – alapképzés; D – alapképzés felsőfokú oklevéllel rendelkezők számára; K – kiegészítő alapképzés felsőfokú oklevéllel rendelkezők számára; N – nappali; L – levelező; E – esti				

Net-hírek

● Munkatársunktól

Híreinket az Interneten megjelenő Internetto Hírlevélből válogattuk (címe: <http://www.idg.hu/internetto>).

Megmentik a DOS-t

A Sun Project Rescue nevű szoftvercsomagja a 486-os PC-k gazdáit célozza meg: jelenleg a PC-k 43 százalékán DOS és Windows 3.1 fut. A DOS-ra épülő JavaOS, Java Virtual Machine és HotJava Views programokat tartalmazó csomag felhasználója Windows nélkül internetezhet: a csomag grafikus böngészőt, levelezőprogramot, szövegszerkesztőt és határidőnaplót is tartalmaz. A Sun a JavaOS-t eredetileg a hálózati számítógép operációs rendszerének szánta. A programcsomag árát, illetve boltokba kerülésének dátumát nem közölte.

Iskola-program

Magyar Bálint művelődési és közoktatási miniszter a Modem Idők című rádióműsor adásában elmondta, hogy tartható lesz az a kitűzött cél, miszerint 1998-ra valamennyi középiskolába beköti az Internetet. Jelenleg a 900 középiskolából mintegy 200 rendelkezik valamiféle kapcsolattal. A miniszter kiemelte, hogy a napokban készül el a minisztérium új internetes kiadványa, de a pályázatokat már a jelenlegin is érdemes megnézni (www.mkm.hu). Magyar Bálint hangsúlyozta a Magyar Elektronikus Könyvtár fontosságát: a minisztériumnak az az elképzelése, hogy munkanélkülieket és pályakezdőket alkalmaznak a magyar frásos kultúra digitalizálásához.

Túlterhelt telefonhálózat

A British Telecom telefonhálózata minden idők legnagyobb terhelését szenvedte el egy hete, amikor a British Airways légitársaság privatizációjának tizedik évfordulója alkalmából mindössze 10 fontért ajánlotta az egyébként 5400 fontba kerülő London-New York retúrjegyet a Concorde fedélzetén. Az akció hírére mintegy 20 perc leforgása alatt több mint 20 millió hívási kísérellet próbálták helyet foglalni a járatra telefonon. A telefonársaság mérnökeit többben azzal gyanúsították, hogy csak protekciós hívásokat kapcsoltak.

Japán a második

Az America Online 1997-ben több mint egymillió felhasználóra számít Amerikán kívül. A cég szerint néhány éven belül Japán lesz a második legnagyobb Internetpiac, ahol egyébként idén tavasszal indítja a cég a szolgáltatást. Az AOL európai előfizetőinek száma néhány hónapon belül eléri a félmilliót, csak Németországban 270 ezer felhasználójuk van.